

مدیر کل دفتر موسیقی وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی از بررسی نهایی متن پیش نویس سند موسیقی توسط شورای هنر خبر داد. محمد الهیاری درباره سند موسیقی و چرایی طولانی شدن تصویب این سند توضیح داد: مصوبه ستاد هماهنگی و راهبری اجرای نقشه مهندسی فرهنگی کشور در سال ۱۳۹۹ وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی را موظف به تدوین سند ملی موسیقی کرد و دبیرخانه موقت تدوین سند در

سند موسیقی در مسیر نهایی شدن

اجرای مصطفی راغب با صدایی که وقف امام حسین علیه السلام است

شور حسینی بر چهارپایه عشق

با وجود آن‌که محرم با موسیقی درآمیخته است و با شروع ایام

عزاداری، صدای مداحان و مرثیه‌سرایان در کنار سازهایی چون طبل، دهل، سنج، دمام و ... به دسته‌های عزاداری و هیات‌ها جان می‌بخشید اما وقتی به کنسرت می‌رسیدیم، ناگهان با یک پاسخ صریح روبه‌رو می‌شدیم؛ ایام سوگ است! هیچ‌کس هم نمی‌پرسید مگر ماهیت برگزاری کنسرت شادی و تفریح است و مگر نمی‌توان با برگزاری کنسرت‌های آیینی، حماسه‌گرلرا را بیان کرد؟ خوشبختانه امسال فضای خوبی برای برگزاری کنسرت در کشور فراهم شد. ابتداکنسرت «روایت وداع» به‌تهیه‌کنندگی امیرحسین شفیع‌ی و آهنگسازی و خوانندگی حسام آرین در تالار حوزه هنری اجرا شد و از ۴ شه‌ریور نیز مصطفی راغب در برج میلاد، کنسرت «چهارپایه عشق» را روی صحنه برد. همچنین کنسرت «وداع» با صدای حسام‌الدین سراج و اجرای ارکستر موسیقی ملی ایران هم از شب گذشته اجرای خود را آغاز کرد. در یکی از اجراهای مصطفی راغب به برج میلاد رفتم و نظاره‌گر این کنسرت عاشورایی شدم، کنسرتی که تلاش شده بود تا در اختیار گذاشتن بلیت‌های رایگان، عموم مردم را به این اجرای دعوت کند.

چهارپایه عشق با چاشنی مداحی‌های ماندگار

سنت چهارپایه‌خوانی جزءلاینفک مراسم عزاداری سنتی در ایران است. در روزگاری که خبری از بلندگو، سیستم بانند و اکو و... نبود تا مداح هرچا دلش خواست بایستد و مداحی کند، برای این‌که مردم هم چهره‌اش را ببینند و هم صدایش را بشنوند، روی یک بلندی می‌رفت و شور و حال حسینی به پا می‌کرد. خیلی‌ها قدمت این آیین سنتی را تا یک قرن دانسته‌اند. سنتی که گرچه به واسطه فناوری‌های جدید، به فراموشی سپرده شده است، اما بی‌شک یکی از خاص‌ترین آیین‌های عزاداری در بازار قدیمی و بزرگ تهران محسوب می‌شود. مصطفی راغب اولین کنسرت عاشورایی خود، که به نوعی اولین کنسرت آیینی مذهبی محرم و صفرامسال نیز به حساب می‌آید را به بزرگداشت یاد و خاطره سرور و سالار شهیدان، اختصاص داد و تلاش کرد باردیگر این سنت مانا را نیز احیا کند، به همین دلیل هم نام کنسرت عاشورای اش را چهارپایه عشق نامید. مصطفی راغب کنسرت چهارپایه عشق را که متأثر از چهارپایه ایستادن مداحان بزرگ برای خواندن نوحه‌های تاثیرگذار است، در قالبی همه‌سو نگر و مرکب از اجرای دکلمه و تصویر، با بازخوانی نوحه‌های ماندگار همراه کرد. کنسرتی که در آن تلاش شد با سه ضلع هنری اثربخش و هماهنگ، مخاطب خود را با عبرت‌های عاشورایی آشنا و نسل‌ها را با یکدیگر پیوند دهد.

دبیرخانه شورای عالی انقلاب فرهنگی ارسال شد. مدیر کل دفتر موسیقی درباره روند پیشرفت سند موسیقی گفت: متن پیش‌نویس طی جلسات متعدد بررسی شده و در حال حاضر در دستور کار شورای هنر قرار دارد. با اهتمام وزیر فرهنگ و ارشاد اسلامی سند در حال ارزیابی دقیق است و به محض اتمام ارزیابی آن در این شورا برای تصویب نهایی به صحن شورای عالی انقلاب فرهنگی ارسال خواهد شد.

این خواننده در گفت‌وگویی که پیش از اجرا با او داشتیم، درباره این کنسرت و تاکید ی که بر چهارپایه مداحی داشت، چنین گفت: «زمان‌های گذشته که هنوز بلندگو وارد کشور نشده بود، برای این که مردم، چهره مداح را ببینند و صدایش به همه عزاداران برسد، چهارپایه‌ای زیر پای مداحان قرار می‌دادند، مداح روی این چهارپایه می‌ایستاد و به مدیحه‌سرایی در وصف امام حسین (ع) و یارانش می‌پرداخت. از جایی که تعداد زیادی از نوحه‌های این کنسرت عاشورایی، ریشه در گذشته‌های دور دارد، ما این نام را برای کنسرت انتخاب کردیم. علاوه بر این، سعی کرده‌ایم طراحی صحنه به شکلی انجام شود که تداعی‌گر این سنت ارزشمند عاشورایی باشد. مردمی که به این کنسرت آمدند با تعداد زیادی نوازنده روی سن مواجه شدند که براساس همین سنت، روی چهارپایه نشسته‌اند. بنده هم به‌عنوان خواننده در میانه صحنه و وسط نوازنده‌ها به‌صورت ایستاده آثار را اجرا کردم تا آدای دینی به سنت‌های قدیمی کشور داشته باشیم.»

این کنسرت رایگان است

به برج میلاد که وارد می‌شویم، جمعیت زیادی با شور و اشتیاق وصف‌ناپذیر منتظر باز شدن درهای سالن و شروع کنسرت هستند. یکی از اقدامات ارزشمند گروه اجرایی، رایگان کردن این کنسرت بود که از دو سو نقش بسزایی در فرهنگ‌سازی و آشنا نمودن عموم مردم با این شیوه اجرایی موسیقی داشت. همان‌هایی که شاید به‌دلیل قیمت‌های گراف کنسرت هیچ‌موقع امکان حضور پیدا نمی‌کردند حالا پای اجرای یک خواننده جوان و خوش‌صدا نشسته‌اند و از این بابت باید به تیم اجرایی این کنسرت دست‌مریزاد گفت. مضاف بر این‌که می‌شد هندیروستانی هم در لابه‌لای جمعیت دید که پای ثابت کنسرت هستند و حالا پس از یک ماه و اندی تعطیلی از فرصت حضور مجدد در سالن‌ها استفاده کردند.

تلفیقی از سازه‌های سنتی و پاپ

در کنسرت موسیقایی - آیینی «چهارپایه عشق» با تنظیم نوید اسکندر، امیر میلاد نیکزاد، آرش ناصرالمعمار، رهبری ارکستر نوید اسکندر، خوانندگی مصطفی راغب و روایت حامد حسین‌زادگان تلاش بر این است ضمن اجرای آثاری فاخر برگرفته از ردیف‌ها و دستگاه‌های آوازی اصیل ایرانی، سبکی جدید در رویدادهای مذهبی - هنری را به مخاطبان عرضه کند. به‌همین دلیل هم یک گروه ارکستر با ۲۶ نوازنده با سازبندی متنوع با هدف ایجاد تنوع در فضای موسیقی محرمی استفاده شده بود.

در این کنسرت گروه تلاش کرده است با تلفیقی از سازه‌های سنتی و پاپ دل‌ها را آماده پذیرش پیام معنوی اجرا کند که با ایامی که در آن هستیم پیوندی عمیق دارد. در این اجرا، مخاطب هم سازه‌های مرسوم محرمی همچون دمام و نی می‌دید و هم سازهایی که شاید آن‌گونه که باید مقایسه‌ی با آیین‌های مذهبی مرسوم نداشت. سازهایی همچون ویلون و ویلون‌سل، دف، بربکاش، کمانچه، دیوان، تار، گیتارالکتریک و گیتارنایلون در کنار گروه کر متشکل از صابر جعفری، مینا جعفری، الهام نوانی، مریم نورانی، جواد مرادیون و ابراهیم قان‌دی که فضای جذابی را برای مخاطب ایجاد می‌کردند. حسین قاسم‌زاده نوازنده نی، آیدین ترکیان نوازنده کمانچه، مجتبی حبیبی نوازنده دیوان و تار، آرش ناصرالمعمار، مهرداد صدقی، تانیا توحیدیان، سپیده سام نوازنده ویلون، غزل راکی و امین چراغیان نوازنده ویلونسل، مسعود مبینی نوازنده گیتاربیس، حسن ملکی نوازنده گیتارنایلون، حسام علوی نوازنده گیتارالکتریک، آشور مرادیان، امین قاسمی، محمد نصیری‌زاده، ابوالفضل غلامی، نادر خوشنود و محمد نظری نوازنده سازه‌های کوبه‌ای گروه اجرایی این کنسرت را تشکیل می‌دادند.

یک کنسرت چندرسانه‌ای

از همان ابتدا، باپخش تصویری احساس‌ی و گویای مناسک آیینی و مذهبی، مخاطب با شروعی متفاوت روبه‌رو می‌شود. روایتگری راوی که به بازخوانی حماسه عاشورایی می‌پردازد، فضای داشتن و حزن‌انگیزی برای مخاطب ایجاد می‌کند که با تلفیق تصاویر یک کنسرت چندرسانه‌ای را پیش‌روی مخاطب قرار می‌دهند. میزانشن‌ها طوری طراحی شده که هم حال‌وهوای اربعین و حسینی دارد و هم با ننسختن گروه ارکستر روی چهارپایه‌ها آن سبک چهارپایه‌خوانی برای مخاطب تداعی می‌شود. با همین تفاسیر از همان ابتدا به مخاطب القا می‌شود که این کنسرت نه یک مداحی است، نه اجرای سرود یا خود چهارپایه‌خوانی به سبک قدیمی، بلکه یک ارکستر حرفه‌ای با قطع‌آئی حساب‌شده و برنامه‌ریزی شده است که تمام تلاشش را می‌کند پیام عاشورا را به‌خوبی برای همه نسل‌ها چه آنها که عشق آثار سنتی دارند و چه جوانان و نوجوانان دهه هشتادی و نودی جذاب جلوه دهد.

تلفیقی از روایت و مداحی

گروه اجرایی «چهارپایه عشق» شیوه متفاوتی را برای این کنسرت انتخاب کرده است. ابتدا راوی روایتی را به‌صورت داستانی یا دکلمه‌گونه اجرا می‌کند و سپس راغب قطعات موسیقایی خود را که در دستگاه‌های موسیقی سنتی ساخته و به زیبایی اجرا می‌شد یکی پس از دیگری خواند. قطعه «عشق‌کوفی» با شعر قاسم صرافان که راغب آن را با آهنگسازی خود برای تیتراژ سریال عشق‌کوفی خوانده بود اولین آهنگی بود که در این کنسرت اجرا شد. پس از این آهنگ به حرمت ایام سوگواری شهادت حضرت سیدالشهدا (ع) از مخاطبان خواسته شد در پایان هر قطعه با ذکر صلوات ارکستر را همراهی کنند. «گره‌گشا» با مطلع «از همون بچگی دچارم وقتی گره می‌خورم باکارم/بی‌هواالستمو میارم شکوه امن روزگارم/مگه میشه جدایی از تو مگه میشه جدایی از تو» عنوان قطعه دوم این کنسرت عاشورایی بود که بر اساس یکی از نوحه‌های معروف ایام سوگواری محرم با تنظیم ارکسترال اجراشد. تسلط راغب بر اجرای دقیق ضرباهنگ‌ها و وفاداری او به محتوای موسیقایی نوحه که بر اساس دستگاه‌های موسیقی ایرانی طراحی شده بود، بر جذاب‌تر و شنیدنی‌تر شدن این قطعه افزود.

علمدار نیامد

اجرای قطعه «ای اهل حرم میرو علمدار نیامد علمدار نیامد علمدار نیامد» بر اساس نوحه‌ای به همین نام که از جمله نوحه‌های بسیار معروف ایام سوگواری محرم و صفر است، بخش بعدی این کنسرت را تشکیل می‌داد که به‌دلیل همراهی مناسب و قابل توجه ارکستر و همچنین تنظیم جدیدی که برای اجرای زنده در نظر گرفته شده بود به یکی از قطعات پرطرفدار این کنسرت تبدیل شد.

قطعه «سرخ غروب» آهنگ بعدی راغب بود که در دستگاه همایون اجرا شد. وی پس از این اجرا، خطاب به حاضران گفت: «خدا را هزار مرتبه شاکرم این سعادت نصیب ما شد تا با افتخار در خدمت شما عزیزان باشیم. شب‌های قبل هم خدمت عزیزان حاضر در سالن گفتم که سال‌ها دغدغه بنده حفیر این بود که عرض ارادت خود را به ساخت مقدس آقا امام حسین (ع) نشان دهم. به همین جهت تصمیم گرفتیم اجرای «چهارپایه عشق» را برای همه عشاق در نظر بگیریم. به لطف خدا در این چند شب که خدمت عزیزان خود بودیم، عزیزی‌انی هم که تا به حال در برنامه‌های معنوی یا روضه حضور نداشته‌اند، به گونه‌ای اینجا بودند. در این کنسرت ما میزبان اقشار و تفکرات مختلف بودیم و توانستیم حال دل‌شان را خوب کنیم، ما زندگی می‌کنیم که حال‌مان خوب شود و از طریق این حال، حال دیگران هم خوب شود. و چه بهتر که این اتفاق در راه ارادت به امام حسین (ع) باشد. امام حسین (ع) شاید تنها نامی باشد که عشق او در سراسر جهان پراکنده شده. با افتخار صدای من در ایام محرم وقف امام حسین (ع) است. من هم مانند شما عزیزان عاشق حضرت سیدالشهدا (ع) هستم و امیدوارم اگر امشب این حال خوبی که به شما می‌رسد، شامل حال من هم شود و اتفاقات خوبی در زندگی شما بیفتد و گره از کارتان باز شود. شاید شما امشب در خانه مریضی دارید، شاید گرفتارید. اما فکر می‌کنم امشب به واسطه توجه حضرت سیدالشهدا (ع) این دست‌های خالی بی‌جواب نمی‌ماند.»

برش

قطعات ترکی و عربی

راغب سپس قطعه «چیستی» را در دستگاه شور و سپس «حضرت عشق»، «آره من دیوونتم» و «نشانی» را خواند. قطعات «گوزل عباسیم اویان» به زبان ترکی و «لیش تاخر عباس» به زبان عربی از جذابیت‌های دیگر کنسرت چهارپایه عشق بود که با استقبال مخاطبان همراه بود.

سپس حامد حسین زادگان در مقام راوی، روایتی از علی‌گندایی یکی از پذیرفته‌شدگان به درگاه امام حسین (ع) را به‌خوبی و با جزئیات تعریف کرد و در نهایت هم گفت الهی همان‌طور که علی را

خریدی، همه ما را هم بخر.

مصطفی راغب در پایان این برنامه بود که برای بار دوم قطعه «ای اهل حرم میرو علمدار نیامد» را برای مخاطبان اجرا کرد و از آنها خواست در بخش پایانی کنسرت به صورت ایستاده با گروه اجرایی کنسرت همراهی داشته باشند.

